

Llegint la Viquipèdia a Classe

Utilitzar Viquipèdia per a millorar habilitats de lectura i aprendre a processar informació

Benvinguts!

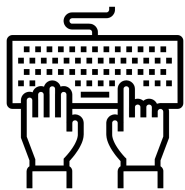
Ens alegra que estiguis interessat en aprendre més sobre la Viquipèdia i el seu paper a classe. Aquest recurs educatiu us mostrarà com examinar un article de la Viquipèdia, identificar-ne els elements principals i avaluar la qualitat de la informació que conté. També aprendreu noves maneres d'ajudar els vostres estudiants a desenvolupar habilitats clau del segle XXI a través de la Viquipèdia.

Comencem amb alguns conceptes bàsics:

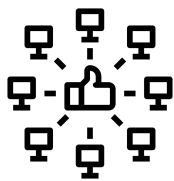
Què és la Viquipèdia?

La Viquipèdia és l'enciclopèdia oberta en línia que tothom pot editar. Està disponible en 300 idiomes i forma part d'un grup de projectes de coneixement lliure promoguts per la Fundació Wikimedia. Com altres enciclopèdies, la Viquipèdia s'hauria d'utilitzar com a punt de partida en la recerca de coneixement. Possiblement la feu servir així vosaltres i els vostres estudiants.

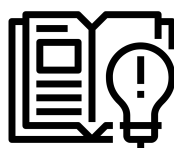
Qui escriu la Viquipèdia?

Voluntaris de tot el món i diferents camps d'expertesa aporten els seus coneixements per construir Viquipèdia. Per exemple, voluntaris de Bolívia treballen en col·laboració per crear contingut i penjar recursos multimèdia sobre la seva pròpia història, tradicions culturals i monuments perquè el món els vegi. Part d'aquesta comunitat també realitza activitats fora de línia i en línia que capaciten persones i institucions per contribuir a la Viquipèdia.

És fiable la Viquipèdia?

[Una investigació^{\(1\)}](#) del 2005 va revelar que la Viquipèdia és tan precisa com l'Enciclopedia Britànica. Tot i que no tots els articles de la Viquipèdia tenen la mateixa qualitat, la millor manera de treure el màxim partit d'aquest recurs és comprendre la seva comunitat, les seves pràctiques i la manera de valorar la informació que conté. Aquest fulletó us ensenya exactament això i com guiar els vostres estudiants per aprofitar al màxim un recurs fantàstic.

Com et pot ajudar la Viquipèdia a classe?

Educadors de tot el món utilitzen Viquipèdia per fomentar les habilitats del segle XXI en els seus estudiants. Des de millorar articles sobre punts de referència locals fins a crear biografies de professionals notables, professors i estudiants estan editant per millorar la seva experiència d'aprenentatge i contribuir al coneixement lliure. La Viquipèdia pot ser una eina poderosa per ajudar els estudiants a comprendre com es construeix el coneixement, les mancances de coneixement que es troben en el contingut digital i com avaluar críticament la informació que troben en línia.

Anatomia d'un article de Viquipèdia

Explorem els diferents elements que generalment formen part d'un article de Viquipèdia. Poden proporcionar-vos indicadors per a vosaltres i els vostres alumnes per obtenir un enfocament més crític de la informació que consulteu en línia i fora de línia.

La secció "Discussió" mostra debats sobre el tema de l'article. Mostra com es construeix el coneixement mitjançant intercanvis d'opinió.

Aquesta pestanya mostra les edicions realitzades en un article de Wikipedia, com ha evolucionat l'article al llarg del temps i la informació que s'ha actualitzat.

Utilitzeu el quadre del cercador per buscar més informació sense sortir de la Viquipèdia

Els números en [] que es troben al llarg d'un article de Viquipèdia indiquen les fonts utilitzades per crear-lo. Els articles es poden avaluar segons el nombre i la qualitat de les fonts que tenen.

Els enllaços blaus us permeten explorar més articles de la Viquipèdia relacionats amb el tema. Els enllaços vermells indiquen que la pàgina encara no existeix, però probablement hauria de ser-ho.

La secció principal resumeix els punts clau de l'article. Ofereix als estudiants una visió general del tema.

Hi ha insígnies que ressalten els articles com a contingut "bo" o "destacat". De la mateixa manera, els bàners d'advertència indiquen les àrees de millora d'un article, les cites necessàries o els possibles conflictes d'edició.

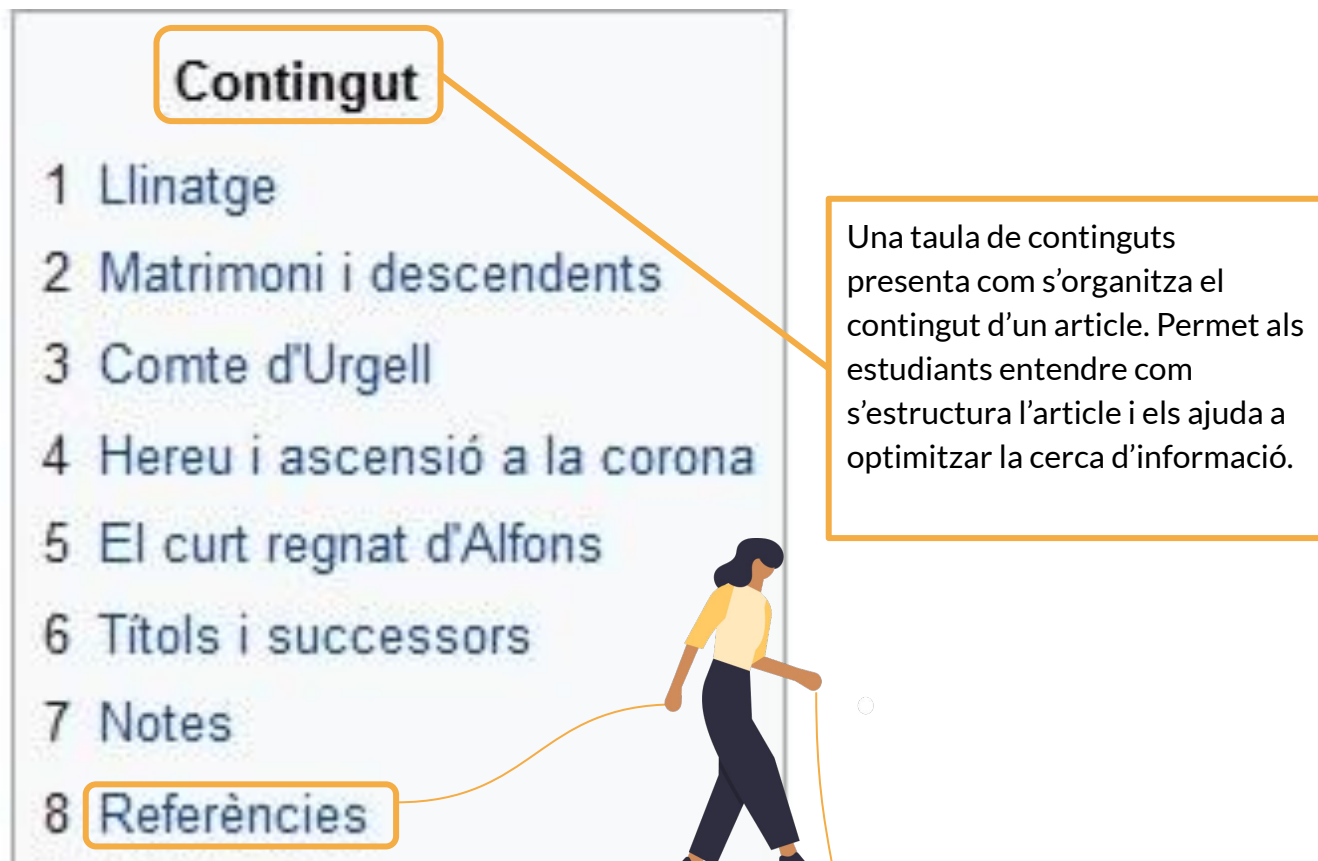
The screenshot shows the Wikipedia article for "Samantha Gilibert i Garrido". Callouts point to the following elements:

- Discussió:** The top navigation tab for the discussion page.
- Mostra, Modifica, Modifica el codi, Mostra història:** Action buttons for viewing, editing, and viewing history.
- Cerca a Viquipèdia:** The search bar at the top right.
- El número [1]:** A citation number in the text: "Pérez, Moisés. «Samantha, la veu transgressora d'OT». El Temps, 03-02-2020. [Consulta: 9 febrer 2020]."
- Enllaços blaus:** "Harley Quinn" and "Joker" are blue links.
- Enllaços vermells:** "Cactus" and "Roma" are red links.
- Biografia:** The right-hand sidebar containing personal information like birth date and location.
- Insígnies:** A "Bo" (Good) article badge is visible on the right side of the article content.

Anatomia d'un article de Viquipèdia

Mentre continueu explorant un article de la Viquipèdia, trobareu més elements que poden ajudar els vostres estudiants a estructurar la cerca d'informació i ampliar les seves fonts.

Aquesta secció recopila totes les fonts citades en un article. També pot contenir notes que aclareixen o amplien la informació continguda a l'article. Els estudiants poden utilitzar aquesta secció per ampliar la cerca d'informació més enllà de la Viquipèdia i trobar fonts acadèmiques que poden incloure en la seva pròpia investigació. Viquipèdia només hauria de ser l'inici del seu viatge.

Referències

1. ↑ Grafia SLA - Societat de Lingüística Aragonesa
2. ↑ 2,0 2,1 Arxiu Jaume I: Alfons el Benigne confirma la franquesa de lleuda, pes, i peatge, donada en 1287 pel rei Alfons el Lliberal, afegint les exempcions de mesura, cuçol i portatge
3. ↑ 3,0 3,1 3,2 3,3 3,4 3,5 3,6 *Diccionari d'Història de Catalunya*; ed. 62; Barcelona; 1998; ISBN 84-297-3521-6; p. 25
4. ↑ LLOBET i VALL-LLOSERA, Antoni. *Cataluña antigua y Cataluña moderna: obra que se trata del comercio de los catalanes de la edad media en el levante y el porvenir de Barcelona* (en castellà). Imprenta de Jaime Jepús Roviralta, 1836, p. 101.
5. ↑ MUTGÉ VIVES, Josefa. *Política, urbanismo y vida ciudadana en la Barcelona del siglo XIV*. Editorial CSIC, 2004, p. 80. ISBN 8400082184.
6. ↑ Arxiu Jaume I: L'infant Alfons ratifica els privilegis de Vila-real
7. ↑ Arxiu Jaume I: Alfons el Benigne mana al batlle general de València que obligue els cònsols de mar a exercir personalment el càrrec
8. ↑ Fidel Fita i Colomer: Boletín de la Real Academia de la Historia, tomo 40 (1902): Principado de Cataluña - Razón de este nombre: *Ya en las cortes del año 1064, que son las primeras de la colección académica, aparece en el Usaje 65 con el nombre de Principado la demarcación del territorio al que entonces se aplicaba, es decir al de la vieja Cataluña ó al de los tres condados de Barcelona, Ausona y Gerona, que regían como soberanos D. Ramon Berenguer I y su mujer Doña Almodis*

Indicadors de qualitat en un article de Viquipèdia

Indicadors positius:

- ★ Conté diverses referències de fonts fiables.
- ★ Té una secció informativa i clara.
- ★ Cobreix diferents aspectes rellevants d'un tema.
- ★ Presenta contingut equilibrat i ben organitzat.
- ★ Està escrit des d'un punt de vista neutral.

Indicadors negatius:

- ❖ No té cap referència.
- ❖ Té un bàner d'advertència.
- ❖ Conté errors ortogràfics o gramaticals.
- ❖ Conté informació obsoleta sobre un tema d'actualitat.
- ❖ Conté punts de vista sense font i declaracions de valor.

Per sort, tot això es pot millorar.

Prova-ho tu mateix!

Visiteu els articles de Viquipèdia a continuació i feu una avaluació inicial de la seva qualitat en funció dels indicadors positius i negatius presentats:

- [Theresa May](#)
- [Capità \(esport\)](#)
- [Gran Premi de Bahrain](#)
- [Lluís Llach i Grande](#)
- [Donatello](#)
- [Riu Itenez](#)
- [Domesticació](#)
- [Willy Keller](#)
- [Sorribes \(Pinós\)](#)
- [Setge de Barcelona \(1713-1714\)](#)
- [Catedral de València](#)

Fent que la Viquipèdia sigui part de l'aula

El [marc d'alfabetització informàtica i mediàtica \(AIM\)](#)⁽²⁾ de la UNESCO posa en relleu tres competències principals que poden ajudar a fomentar el compromís crític a les plataformes digitals i una ciutadania digital responsable. Aquestes tres competències són: **accés, avaluació i creació d'informació**.

Els professors poden utilitzar Viquipèdia per ajudar els seus estudiants a desenvolupar aquestes competències mitjançant la necessitat d'establir les seves necessitats d'informació; buscar informació de fonts diverses; avaluar la informació i el contingut de suports; i comprendre com es crea la informació. Els estudiants guanyen agència en l'espai digital i es milloren els seus hàbits de consum d'informació. A més, els estudiants obtenen les bases necessàries per tenir un paper més actiu en la contribució de contingut a Viquipèdia en el futur: poden passar de consumidors passius d'informació a creadors actius de coneixement per al bé comú. **A continuació trobareu algunes preguntes orientatives per ajudar els vostres estudiants a desenvolupar les dues primeres competències en el marc MIL de la UNESCO mitjançant Wikipedia.**

Guiar els estudiants a trobar el que busquen:

- Aclarir què no saben - *Què voleu aprendre?*
- Refineu els termes de la cerca - *Quines preguntes i paraules clau et poden conduir a la informació que busques?*
- Utilitzeu múltiples cercadors - *On és el botó de cerca a Viquipèdia? On més podeu trobar aquesta informació?*
- Seguiu els vincles - *Què més podeu aprendre sobre aquest tema? Quins conceptes relacionats poden ajudar-vos a entendre millor el tema?*

Guiar els estudiants per avaluar la informació que troben:

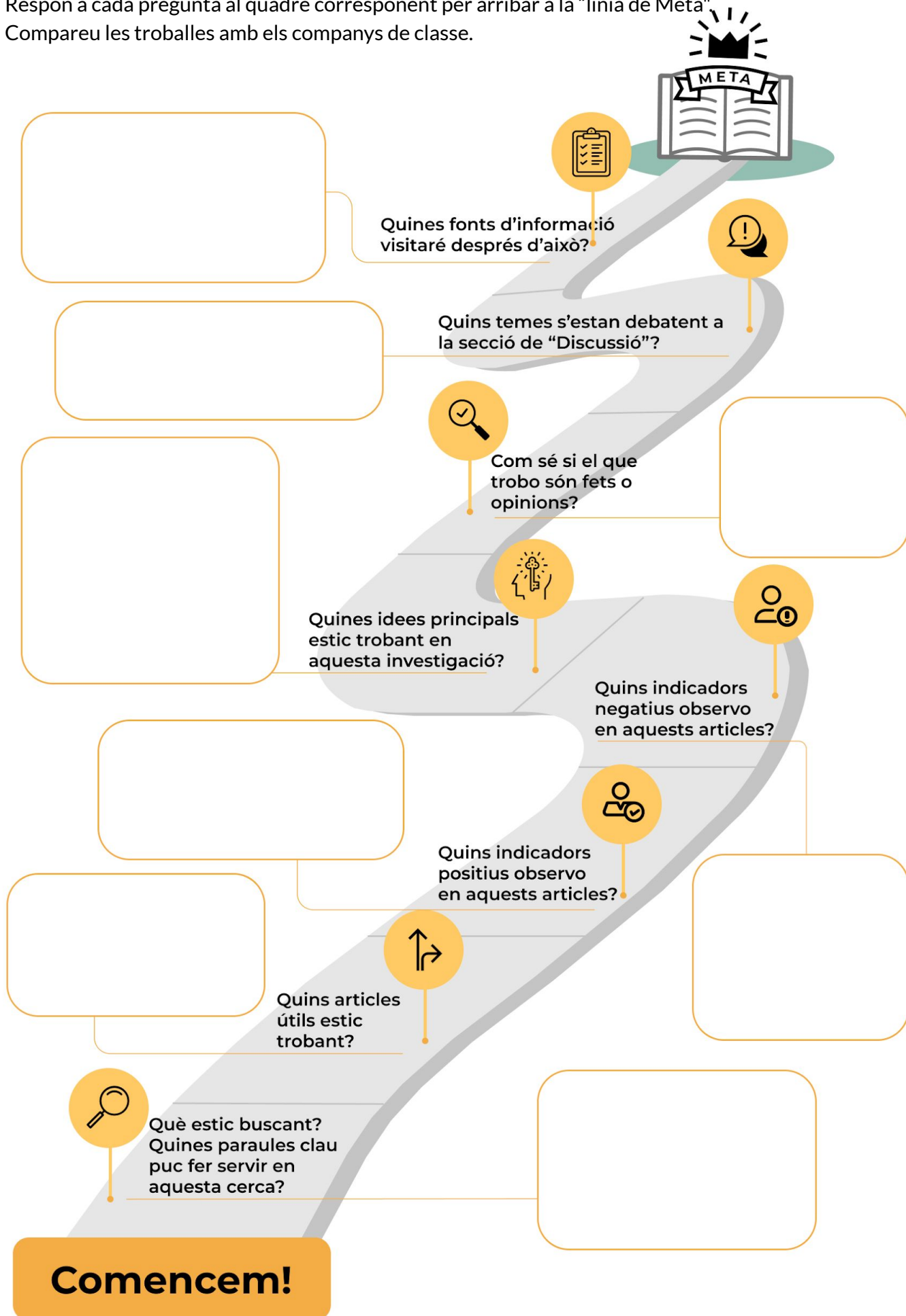
- Identificar les fonts a la secció de [Referències](#) - *D'on vé aquesta informació? Són fiables aquestes fonts?*
- Troba més detalls a l'[Historial d'edicions](#) - *Aquesta informació està actualitzada? Hi ha gaire gent que hi treballa?*
- Busca indicadors en els [Bàners d'advertència](#) - *Què li falta a aquest article? Com es podria millorar?*
- Presta atenció a l'estil lingüístic i intenció - *Utilitza un punt de vista neutral? Està expressant punts de vista sense font o judicis de valor en lloc de fets?*
- Cerqueu discussions passades i actuals a la pàgina de [Discussió](#) - *Quina informació ha estat rebutada? Quins debats han tingut lloc entorn a aquest tema?*

A la següent secció trobareu la "Recerca de Coneixement". Aquesta activitat està dissenyada perquè els estudiants puguin reflexionar i documentar el seu viatge navegant per la Viquipèdia mentre accedeixen i avaluen la informació que necessiten per resoldre una consulta.

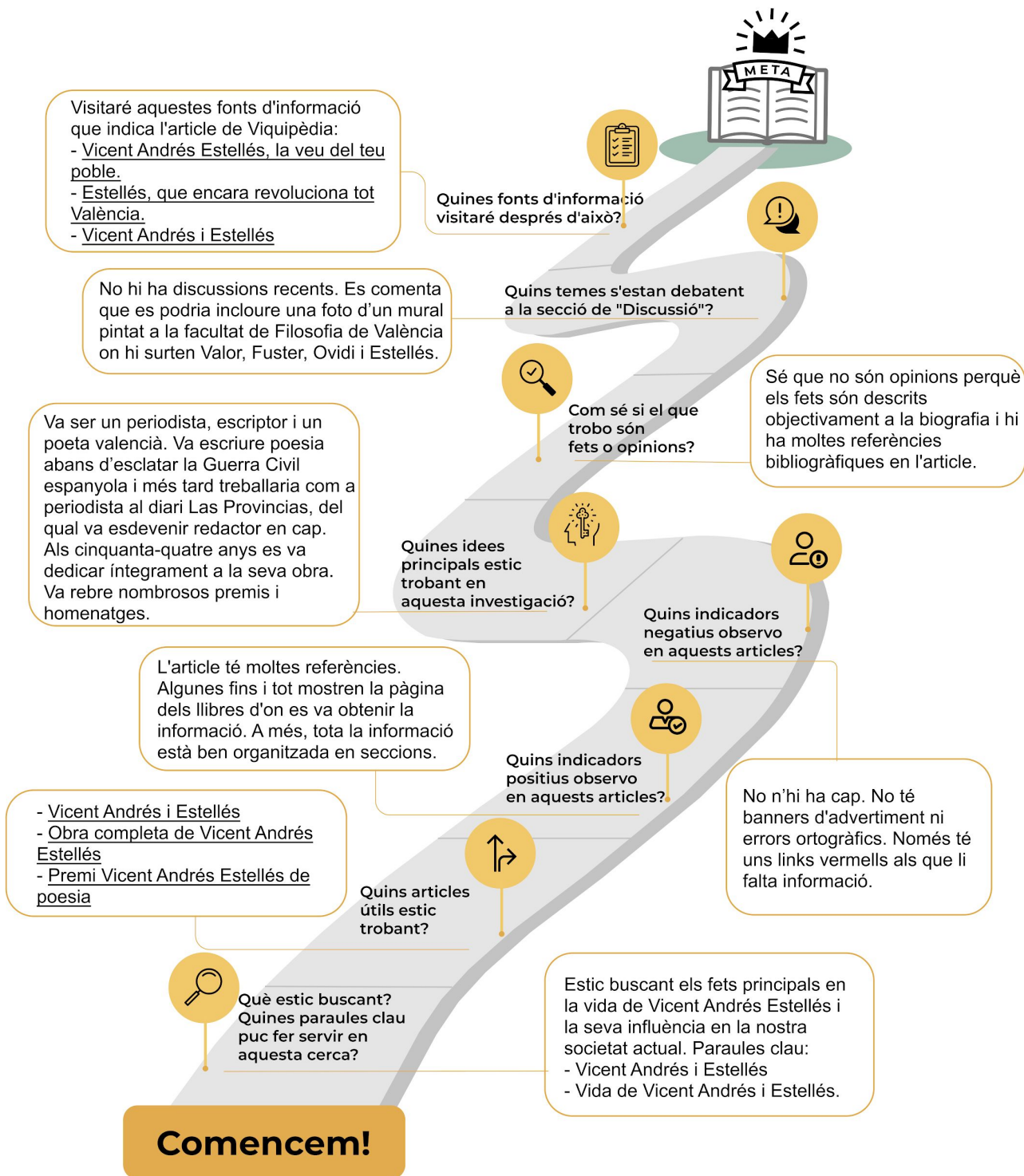
La Meva Recerca de Coneixement

Instruccions: utilitzeu aquest full per documentar la cerca d'informació a la Viquipèdia. Respon a cada pregunta al quadre corresponent per arribar a la "línia de Meta". Compareu les troballes amb els companys de classe.

La Meva Recerca de Coneixement - Exemple i Rúbrica

Aquí podeu trobar un exemple d'un full de treball completat de La Meva Recerca de Coneixement i una rúbrica suggerida per avaluar l'activitat. Adapteu-vos i canvieu en conseqüència.

Els estudiants heu de...	Punts
Identificar paràmetres de cerca i paraules clau rellevants	
Examinar l'article utilitzant indicadors de qualitat positius i negatius	
Resumir la informació que troben per respondre a la seva consulta original.	
Determinar si l'article conté fets o opinions	
Enumerar altres fonts d'informació per continuar la investigació	

3	<i>Demostració clara de comprensió</i>
2	<i>Alguna demostració de comprensió</i>
1	<i>No es pot completar la tasca</i>

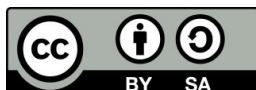
Recursos addicionals:

- “El Repte del Coneixement” versió editable: [Disponible a Wikimedia Commons](https://w.wiki/WMB) (https://w.wiki/WMB)
- Més plans de lliçons per incorporar la Viquipèdia a l'aula: [Aprentatge remot mitjançant projectes de Wikimedia](https://w.wiki/MZL) (https://w.wiki/MZL)
- Altres suggeriments d'activitat: [desafiaments #EduWiki](https://tinyurl.com/y9bxvdww) (https://tinyurl.com/y9bxvdww)
- Vídeo motivacional: [El coneixement pertany a tothom](https://w.wiki/WLP) (https://w.wiki/WLP)
- Guia d'ús de Wikipedia de John Green: [Crash Course Navigating Digital Information](https://youtu.be/ih4dY9i9JKE) (https://youtu.be/ih4dY9i9JKE)
- Històries educatives de Wikimedia: [This Month in Education](https://w.wiki/Dfq) (https://w.wiki/Dfq)
- Troba viquipedistes al teu país: [Afiats al moviment Wikimedia](https://w.wiki/WLR) (https://w.wiki/WLR)

Referències:

1. Giles, J. Internet encyclopaedias go head to head. *Nature* 438, 900–901 (2005). <https://doi.org/10.1038/438900a>
2. UNESCO. (2019). Media and Information Literacy. Retrieved 7 July 2020, from <https://en.unesco.org/themes/media-and-information-literacy>

Aquest recurs educatiu obert està registrat amb una llicència CC BY-SA 4.0. Podeu descarregar-lo, compartir-lo, reutilitzar-lo, remesclar-lo i adaptar-lo lliurement.

Gràcies pel vostre interès en la Viquipèdia!

Esperem que t'hagi estat útil!

Es tracta d'una mostra d'un conjunt d'eines de formació de professors en desenvolupament que estarà disponible a principis del 2021.

Voleu estar al dia d'aquest projecte?

[Subscriu-te](#) a la llista de correu!

Compartiu les vostres experiències amb aquest recurs i seguiu relacionant-vos amb la suma de tots els coneixements a través dels projectes de Wikimedia.

Feu clic a les icones següents per visitar els nostres canals o anar a

<https://wikimedia.cat>

<https://education.wikimedia.org>

